

దీపావళి

ల్యాణి కాపురానిచ్చాక సత్య నారాయణరావు, విడిగా కాపురం పెట్టక సరిగా ఒక దీపావళి వచ్చింది. సత్యనారాయణరావుకు దీపావళిపండుగంటే అన్నిపండుగల్లోకి గొప్పది. చేతి జల్లు వదలించే పండుగల్లో యిదో పండుగన్న ఉత్తేషం అతనికే సలు లేనేలేదు. తమ అన్నదమ్ములంతా కలిసిఉన్నంతకాలం, దీపావళి పండుగలకు కావలసిన సామానంతా వాళ్ళే అంతా కలిసి కట్టేసేవారు. ఇప్పుడు ఆ స్త్రీ పాస్తులు పంచుకొనటంతో ఆధిపత్య ఖేదాలు యేర్పరుచుకొని, ఒకళ్ళముఖం ఒకళ్ళు చూసుకొని వాళ్ళకు దీపావళి పండుక్కి సామానంతా కలిసికట్టేద్దామనే ఉద్దేశం ఉంటే మాత్రం ఉపయోగం ఏమిటి?

అన్నదమ్ములందరికీ సత్యనారాయణ రావే చిన్నవాడు. తల్లి ఒడిలో బిడ్డలాగ అన్నదమ్ములంతా కలిసిఉన్నంతకాలం బ్రతికాడు. ఎప్పుడయితే తల్లి మరణించిందో, మరి దాంతో వాటాలుపంచటం జరిగింది; సత్యనారాయణరావు తండ్రి బొత్తిగా, అతడి చిన్నతనంలోనే మరణించాడు.

చిన్నవాడయిన సత్యనారాయణరావు, అన్నదమ్ములందరికంటే కొద్దో గొప్పో చదువుకొన్న వాడవటంవలన నాగరికతాధిపత్యంలో ముని తేలుతూ... జీవితం

లోకి కళ్యాణిని కాపురానికి తీసుకొని వచ్చి నూతనాధ్యాయ ప్రారంభం చేశాడు.

కళ్యాణి కాపురానిచ్చాక, అంటే భర్త గారింటికివచ్చాక అదే ప్రథమదీపావళి. దీపావళిపండుగ అంతా సక్రమంగా జరుపుకొంటూంటే, అందరికంటే వైభవంగా (ప్రత్యేకంగా సామానువిషయంలో మాత్రం) జరుపుకొందామని సత్యనారాయణరావు ప్రయత్నిస్తూంటే... అడ్డంకుగా పండుగ చేరుతో కూతుర్ని, అల్లుణ్ణి తీసుకొని

వెడదామని వారంగోజులు ముందుగా కళ్యాణితండ్రి వచ్చాడు. కళ్యాణి ప్రథమంలో పుట్టింటికి వెళ్ళవచ్చుగదా అని ఉత్సాహపడింది కాని సత్యనారాయణ రావు ఉద్దేశం ఆమెకు, అతడు తన తండ్రితో చెప్పేదాకా తెలియదు.

‘మామగారూ... మీరు వెయ్యి చెప్పండి. లక్ష చెప్పండి. దీపావళికి ప్రత్యేకంగా... మీరు తీసుకొని వెళ్ళటం బాగుండలేదు. మరేపండుగ పేరయినా చెప్పండి. తీసుకొని వెళ్ళండి నే వద్దన్ను, ఇద్దరం కలిసి

పదిగోజులు ముందుగానే వస్తాం. ఈవిషయంలో మాత్రం మరి చెప్పకండి’

సత్యనారాయణరావు మామ వెలవెల పోయాడు. ‘ఏమిటో నువ్వ నేది నాకేమి అర్థంకావటం లేదు. ఇతరపండుగల్లో రావచ్చునంటున్నావ్. ఈ పండుగ విషయంలో అలాచేయటానికి వీలేదంటున్నావ్, ఏమిటో నాకు కాస్త వివరమర్చి చెబుమా’ అని ప్రశ్నించాడు ఆయన.

‘ఏంటేదండీ, అది దీపావళి ప్రత్యేకత. అంతకన్నా మరేంలేదు’ అన్నాడు సత్యనారాయణరావు.

‘ఏమిటో ఆ ప్రత్యేకత... అన్నిపండుగల్లాంటిదేగా’ అన్నాడాయన.

‘మీ కయితే అయిఉండవచ్చు, నాకు మాత్రంకాదు. దీపావళి పండుగ అన్ని పండుగల్లోకి వైభవంగా ఉండవలసిన పండుగని నాఉద్దేశం.’

‘అయితే అయ్యుండవచ్చు. దానికీ నువ్వు అనేదానికి సంబంధం యేమిటో నా కర్థమవటంలేదు’ అన్నాడు సత్యనారాయణరావు మామ.

సత్యనారాయణరావు ఓపికతో మాట్లాడలేకపోయాడు. ‘దీపావళి పండుగ యిక్కడే వైభవంగా జరుపుకొందామని ఉద్దేశపడుతున్నానండి’ అన్నాడతను.

వైభవంగా అంటే? ఇక్కడ చేసుకొనేంతటి వైభవంగా అక్కడ జరుపుకో

వచ్చు. ఇక్కడకూ, అక్కడకూ వ్యత్యాసం దొరుకుతుంది. అది మియిల్లుగానే భావించు... నీ కేవిధంగా యేర్పాటుచేయాలంటే ఆ విధంగా యేర్పాటుచేస్తా. నా మాటవిని వచ్చినన్ను సంతోషపరచండి' అన్నాడాయన.

'మామగారూ మీరు చెప్పేమాట లేమీనా కర్ణమనటంటేదు. కావలసినంత జైభవంగా యొక్కడయినా చేసుకోవచ్చు. ఆవిషయంలో మీరు చూడంగా మాట్లాడుతున్నారు. నే చేసుకోగూడదన్నానా?' అన్నాడు వెగటుగా సత్యనారాయణరావు.

'అయితే సువ్య చెప్పేమాటల ధోరణినా కర్ణంగాకుండాఉంది. ఆసలు నీఉద్దేశం యేమిటో తేల్చి చెప్పనాయనా,' అని ప్రశ్నించాడు మామగారు ప్రాధేయపూర్వకంగా.

ఇంతవరకు తన ఉద్దేశాన్ని వెడలగ్రక్కకుండా పైపై కబుర్లతో కాలక్షేపం చేశాడు సత్యనారాయణరావు. మరి అలాగా మాట్లాడితే పండుగసంగతి అటుంచి, తనకూ, మామగారికీ, మహావైభవంగా యుద్దంజరికేటట్లు కనిపిస్తోంది. అందువల్ల సత్యనారాయణరావు తన పుణ్యక్షాంతి మామయెదుట వెడలగ్రక్క శిథిలపడ్డాడు: దీపావళిపండుగవిషయంలో తాను, పత్ని సమేతంగా అత్తవారింటికి వెళ్ళుకోవటానికి కారణం, ఇక్కడ తాను బాణంసంచా తయారుచేసుకొన్న విధంగా, అక్కడ తయారుచేసుకొన్న పంటానికి గాని, కాల్పుటానికి గాని వీలుండదు. ఎంత డబ్బు వెచ్చించినా అత్తవారింట చిన్నపిల్లలవిధంగా, తానూ బాణాసంచామీద మోజుదూపిస్తే తనంతా అవహేళనచేసాడు. తన డబ్బుతో

సరుకుకొన్న సంతృప్తి అప్పుడుండదు అప్పుడు భాగస్వాములు మోస్త్రపుతారు ఏదోవిధంగా సరిపెట్టుకొందా మనుకొంటే కుదరదు. అన్నింటికంటే ముఖ్యంగా, వీలయినంత సామానూ, తానే స్వయంగా, తయారుచేదామనే ఉద్దేశంలో ఉన్నాడు. మరి అత్తవారింటికి వెళ్ళుకోవటంలో సామాన తయారుచేయటం కష్టం. ఒకవేళ తయారు చేసినా, తాను తయారుచేసేసరుకుతో వాళ్ళను సంతృప్తిపరచటం కష్టం... సరుకు బాగున్నా, బాగులేకపోయినా, డోబోవిధంగా యేవోపేర్లు పెడతారు: ఇదీ కేవలం దీపావళిపండుగకు అత్తవారింటికి సత్యనారాయణరావు బయలుదేరకపోవటంలోని ఆంతర్యం.

సత్యనారాయణరావు ఆ ఉద్దేశాన్నే మామయెదుట బహిష్కరించాలని ఉద్దేశపడ్డాడు. కాని అయితే చదువుకొన్నవాడవటంవల్ల, అవిధంగా చెప్పటం చిన్నతనంగా ఉండటమే గాకుండా, మర్యాదహీనం అని వ్రాహించి, మరోవిధంగా తన అభిప్రాయాన్ని బలపర్చాడు.

'కొత్తకాపురం. ఏమయినాసరే ఈయేటికి యొక్కడ పండుగ చక్కగా జరుపుకోవాలని నా ఉద్దేశం. అందుకోసం మమ్మల్ని యీ మారుకి యిబ్బంది వచ్చి కంటి.'

'సరే నీ యిష్టం. అయితే అమ్మాయి సంగతి.' సత్యనారాయణరావు మామ ప్రశ్నించాడు. 'నేనేం చెప్పను. కొత్తగా కాపురానికి రావటం- విడిపోయిన తర్వాత దీపావళిరావటం కొత్త. నట్టింట పండుగ పూటా దీపం వెలిగించేవారేమీయినా లేకుండాచేస్తారా? నా ఉద్దేశం మాత్రం మీరామెను ఉసుకొని వెళ్ళటం యిష్టంలేదు. తర్వాత ఆమె యిష్టమూ, మీ యిష్టమూ' అన్నాడు సత్యనారాయణరావు.

భర్తయిష్టప్రకారం సమమకొనటం, తన కర్తవ్యమన్న సంగతికళ్యాణికి తెలుసు. తన పుణ్యక్షాంతిపండుగ ఒకమారు పండుగ పేరుతో వెళ్ళి, పుట్టిల్లు, అక్కల్ని చూసి రావాలనిఉంది. కానయితే సత్యనారాయణరావు వీలులేదని మాచాయగా తేల్చినప్పటికీ, తాను మెత్తనవటం ఆంతమంచిదికాదని ఆమె తలపోసింది. అంగువల్లనే సత్యనారాయణరావు ఏంకేల్చకండా 'మీ యిష్టం' అని వదలివేయటం తోటే ఆమె తిండి 'ఏమంటావమ్మా' అని ప్రశ్నించాడు.

గించి, లాలించి... వెగా 'చక్కని చీర దీపావళి పండుగపేరుతో కొనిపెడతానని' బాగానంచేసి.

కళ్యాణి యీమారు లొంగిపోయింది.. సత్యనారాయణరావు కోరినదల్లా చేసి పెట్టింది. సత్యనారాయణరావు కథమలుపు తిరిగినందుకు సంతోషించాడు. చకచక... మందులు నూరటం జరిగిపోయింది...

'ఏమేమి కట్టారు?' - ప్రశ్నించింది కళ్యాణి పెద్దఊహల్లో. అమె ఉద్దేశ ప్రకారం సత్యనారాయణరావు దీపావళి పండుగంటే చెవికోసుకొంటున్నాడు కాబట్టి యే తారాజువ్వలో యే చెక్రలో కట్టాడని.

కానయితే సత్యనారాయణరావులేట్టుడు 'ముత్యాల మతాబాలూ, చిచ్చుబుడ్లూ' అంతకంటే మరేంకావాలి నున్నేచెప్ప, అని.

కళ్యాణి ఘనమైన నవ్వింది. 'ఇంతాచేసి యీమాత్రమేనా మీరు చేసేదీ ఒక ముత్యాల మతాబాలతోసం యితే మాడా విడి..నిక్షేపంలాంటి పండుగ పాడుచేసుకో మన్నారు..' అని అంది తిరిగి.

'చాలెద్దూ... మళ్ళా గొడవ చెయ్యకు' - అన్నాడు ప్రార్థనాపూర్వకంగా సత్యనారాయణరావు.

'ఊ!' అంది కళ్యాణి అప్పటికి...

అప్పటికప్పుడే, పాళ్ళ ప్రకారం మచ్చు మతాబాల తయారు చేశాడు సత్యనారాయణ రావు. 'చాలా చక్కగా నెలిగింది' అని సంతృప్తిపడి, కళ్యాణి నడిగాడు 'ఏలాగుం దని' 'బాగానే ఉంది' అంది సాగదీస్తూ, కళ్యాణి.

'ఇప్పుడు కలిపినది. కొట్టువాడిచ్చిన పాళ్ళ ప్రకారం కలిపాను. వాళ్ళు పాళ్ళ ప్రకారం యీ సరుకు పొట్టాలు కట్టారు- మరి... యీపాళ్ళ కడ్డులేదు' అంటూ రుణమేగా మాట్లాడాడు సత్యనారాయణ రావు.

మరి అంతటితో తనపని పూర్తయిందని తెలుసుకొని 'మరిచీర' - అంటూ జ్ఞప్తి చేసింది కళ్యాణి.

'ఒ- దానికే- రేపు తెస్తాగా' అన్నాడు సత్యనారాయణరావు.

'రేపే- అంటే నరకచతుర్థి రోజున్న మాట.' అన్నమాట ప్రకారం కళ్యాణికి చీరకొన్నాడు ఏదైతే పాపాలు ఖర్చు పెట్టి సత్యనారాయణరావు.

'పుట్టింటిదగ్గర పడే పాటే యిక్కడా పడ్డానుకదా' అని సంతృప్తి నెలిబుచ్చింది కళ్యాణి.

అప్పటి కప్పుడు కట్టినసరుకు చాలా పసందుగా ఉంటుందని సత్యనారాయణ రావు ఉద్దేశం. అందువల్లనే అంతవరకూ గొట్టాలుసహితం, తయారు చేసినా, మందు కలిపి, నూరటం జరపలేదు.

'మరి మందులు కలిపి గొట్టాల్లో నూర య్యండి. మరి ఆలస్యం యెందుకూ? అని ప్రశ్నించింది కళ్యాణి. ఆమె దృష్టి యిటు వైపు మరల్చగలిగినందుకు- సత్యనారాయణ రావు ఆనందాన్ని వెలిబుచ్చాడు. 'ఆ అలా గేయి ప్పడే ప్రారంభంమతున్నా...' అన్నాడు సత్యనారాయణరావు సామాగ్రి సిద్ధపరచుకొని.

తిరిగి పాళ్ళు వేసుకొని మాదిరిమానుకో వలసినదని కళ్యాణి సత్యనారాయణరావును హెచ్చరించింది. 'మరెందుకూ.. మొన్న.. మతాబాల కార్తీస పాళ్ళ ప్రకారం యీ రుకు, సరిపోయేలా కొట్టువాడు కట్టి యిచ్చాడు- మరి చూసుకొనవలసిన అవ సరం ఉండదు' - అంటూ కలిపేశాడు సత్యనారాయణరావు.

ఎంతో జాగ్రత్తగా మందు కలిపి, దట్టంగా గొట్టాల్లో, చిచ్చుబుడ్లలో నూ కూరాడు. 'రేపురాత్రిదాకా ఒక్కటి ముట్టుకొనటానికి వీలేదు - మన తడాఖా... ఒక్కగా ఒక్కసారే గుప్పన అందరూ తెలుసుకోవాలి, ఏమంటావో? అన్నాడు సత్యనారాయణరావు.

సరి... కళ్యాణికి వాటిమాద అసలు అభి రుచి లేనేలేదు. ముట్టుకొనటానికి వీలేదన్న ప్పడు, వాటిజోలికెళ్ళటం ఎందుకని మాట్లాడక ఊరుకొంది.

సత్యనారాయణరావు పిల్లవాడిలా బజారులోనికి పోయి మరో పదిరూపాయలు ఖర్చుపెట్టి ముత్యాలమతాబాలు, చిచ్చుబుడ్లు మినహా వస్తువులు తీసుకొనివచ్చాడు.

'బాగుంది, మరి పిల్లలయిపోతున్నారే' అంది కళ్యాణి.

'నీ కేం తెల్సా- వీటి మజా.. రేపురాత్రి మతాబాలముత్యాల్లో, ఈ రకరకాల సరు లకు తళతళల్లో... నీ కొత్తచీర అందిం కన్నీస్తుంది' అంటూ నవ్వాడు సత్యనారాయణ.

కోజు గడిచింది... రాత్రి వచ్చింది... పట్టణమంతటా తళతళలు, కన్నీస్తుంటే, టపటప వినిపిస్తుంటే, సత్యనారాయణ రావు వీధిఅరుగుమీదకు సామగ్రితోవచ్చి కూర్చున్నాడు. కళ్యాణి కొత్తచీర కట్టు కొని భర్తగారి మతాబాలు చూద్దామని వచ్చి కూర్చుంది.

సత్యనారాయణరావు వీధి అన్నివైపులా

కలయచూశాడు ... అంతా కాల్చేస్తున్నారు- మనం ఉపక్రమించుదాం అంటూ మతాబాలీశాడు కాలిద్దామని... ఎంత తీసినా అది కాలదే... మరోటి తీశాడు. అదీ అంతే... 'మతాబాలకు దిష్టితగిలింది' అన్నాడు విచారంతో సత్యనారాయణ రావు- 'మీ దిష్టి దానికి తగిలింది...' అంది కళ్యాణి నవ్వుతూ.

'నీమూలం గానే యీలాగయింది' అంటూ కోపంవెడలగక్కాడు సత్యనారాయణరావు.

'ఏం లేదు బాబూ. గండకంపాలు యెక్కువై నట్లుంది. గుప్పన వాసన వేస్తోంది. మరి పనికిరావు... అలా పాడు చేశారేం' - అన్నాడు ప్రశ్నించి తాతయ్యగారు... అనుభవజ్ఞుడిలాగ చెబుతూ.

కళ్యాణి తిరిగి పకపక నవ్వింది. సత్యనారాయణరావు విచారం, ఉక్రోశం ఒక దానితర్వాత ఒకటిగా మిలితమయ్యాయి. కాని స్వహస్తాలతో చేసినవవటంవల్ల, వదలేక... తయారుచేసినవి మధ్య మధ్య అంటిస్తూ సంతృప్తిపడసాగాడు-

కళ్యాణి హేళనగా 'మతాబాల.. తళ.. తళలు ఒహో....' అనసాగింది.

సత్యనారాయణరావు గింజుకొనబోయే సరికి కళ్యాణి నోరు మాతపడింది. కాని ప్రశ్నించి తాతయ్యగారు పెట్టిన రేడియో నోరుమాత్రం తెరవబడింది... అందులోంచి వినపడుతోంది 'దీపావళీ.. దీపావళీ.' ఇంటింట ఆనందదీపావళీ.. మాయింట కోకాంధతిమిరావళీ' అన్నపాట.

కళ్యాణి నవ్వుతూంటే, సత్యనారాయణ రావు మరికొల్పటం మాని... వీధుల్లో మతాబాల తళతళల్లో కలుగుతున్న కాంతితో... నెట్టివానిలాగ ఆమెకేసి చూడసాగాడు.

నారసింహలే హ్యము
బంగారు చేర్చబడినది. మేహము, నిక్కాక, నిస్సత్తువ శుక్లవస్త్రమును హరించి బలమును, కాంతిని, వీర్యవృద్ధిని కలిగించు వరప్రసాదము—
తు|| డబ్బిరు. 3-4-0 పోస్టేజి 10 అ.
పి. సి. పి. ట్రికంపెని. 'ఆయుర్వేదసమాజం' పేరికేసి- నెల్లూరు జిల్లా.